

KNW WEBINAR: DO'S EN **DON'TS** BIJ UITVOERING VAN KLIMAATADAPTATIE

7 JULI 2021 AANVANG 16.00 UUR

Programma:

Opening door Louis Broersma:

4 voorbeelden uit Limburg en Noord-Brabant:

- Isabelle de Warrimont (gemeente Venlo)
- Erik Weijzen (gemeente Maasgouw)
- Tjeerd Dijkstra (Gemert Bakel)
- Louis Broersma (KNW themagroep Water en Ruimte – gemeente Horst aan de Maas)

- Agenda Groen & Water en Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) vastgesteld.
- Klimaatadaptatie is speerpunt in deze visies
- Samen met meerdere disciplines binnen de organisatie: multidisciplinair + van programmamanager tot werkvloer.

AGENDA Groen & Water

Visie
Groen en water is multifunctioneel

- Multifunctionele groenblauwe basisstructuur
- Economische waarde van groen en water (hierkennen)

Stad van de toekomst...

- Venlo toekomstbestendig
- Ruimte voor groen en water in stedelijk gebied

Kracht van Groen & Gezond in de wijk

- Kracht van groen, water en gezond buurten
- Groen, water en gezond verankeren in omgevingsplan

ReCreatief Venlo

- Vastpakken beleving van en aan de Maas
- Nationaal Park De Maaslanden versterken en benutten
- Aantrekkelijke verbindingen tussen woon- en buurtengebied
- Aantrekkelijk recreatief groen en water in stedelijk gebied

Natuurlijk Venlo!

- Biodiversiteit verhogen
- Ecologisch groen- en waterbeheer
- Natuurplan
- Goed functionerende regionale ecologische verbindingen

Het Venlose landschap vertelt...

- Identiteit van het Venlose landschap koesteren
- Versterken van het landschap samenwerken

Uitvoering door samenwerking & creativiteit

- Inspanningen samenlijken en bevorderen
- Aanzet tot uitbreidingsprogramma
- Kritische succesfactoren

PITCH 1: ISABELLE DE WARRIMONT (VENLO)

Ambitieniveau klimaatadaptatie

Nu starten, eerste stappen zetten, om geleidelijk klimaatbestendig te worden.

Strategie:

Inspelen op kansen en werk met werk maken.

Waarom:

Klimaatadaptatie is bijna nooit de reden/aanleiding voor een project.

Hoe:

Implementeren in raadsprogramma's en -begroting

- Centrumstad Venlo
- Circulaire en duurzame hoofdstad: klimaatadaptatie is programmalijs
- Leefbaar Venlo
- Gezond en actie Venlo

Wat is klimaatadaptatie wel: Essentieel thema bij elk ruimtelijk project.

Daarom: meenemen/agenderen 1^e fase (formulering opdracht) van nieuwe ruimtelijke initiatieven en renovaties: essentieel thema bij elk initiatief

TIP: agendeer thema klimaatadaptatie breder dan GRP (Zie GRP wel als een financieringsinstrument)

STELLING 1

WIL JE KLIMAATADAPTATIE REGELEN BINNEN JE
GEMEENTE DAN MOET JE VOORAL SLIM KOPPELEN MET
ANDERE PROGRAMMA'S EN WERK-MET-WERK MAKEN

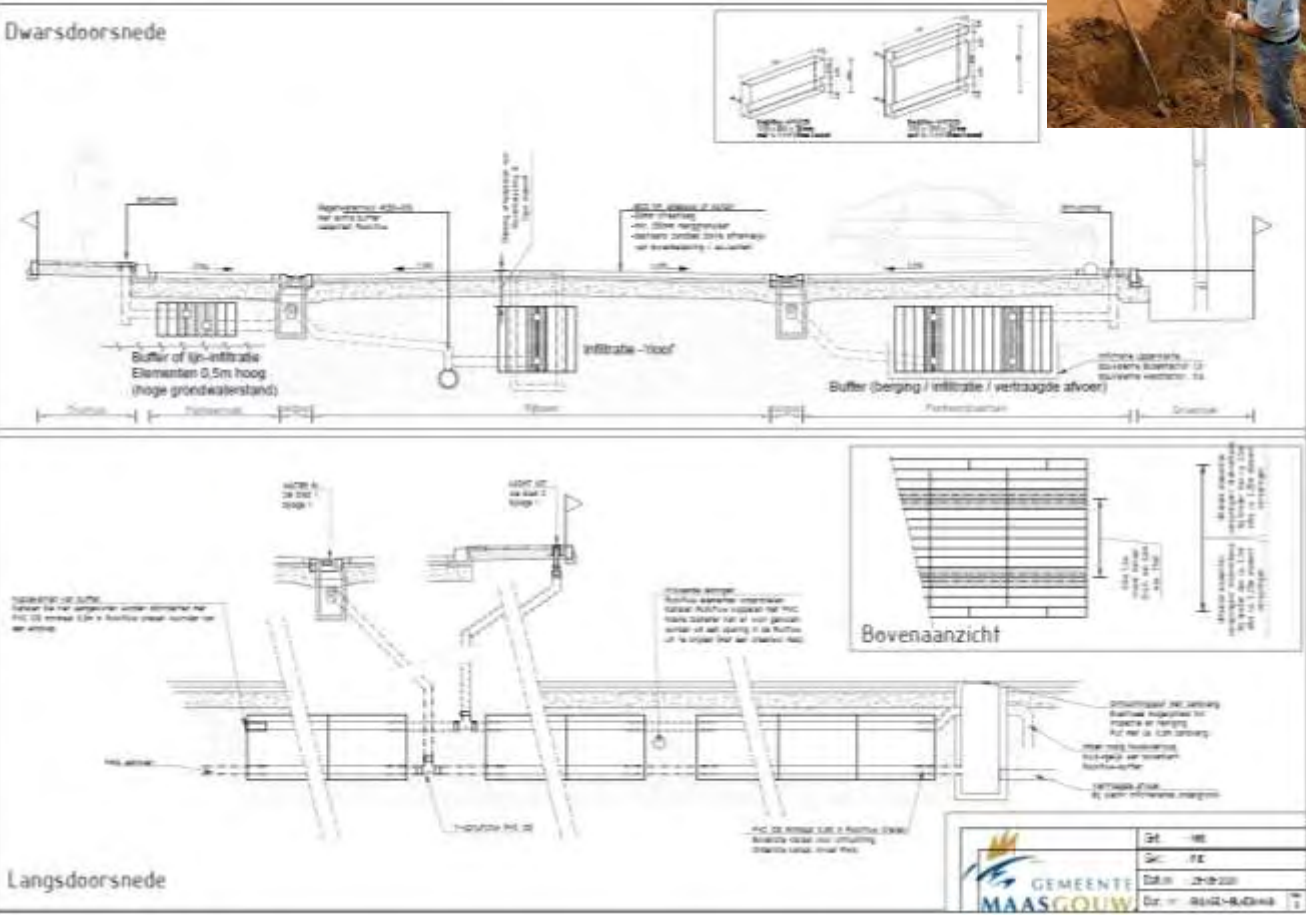

PITCH 2: ERIK WEIJZEN (MAASGOUW)

- ▶ Maasgouw heeft de volgende opgaven op het gebied van klimaatadaptatie
- ▶ al veel gerealiseerd (o.a. Lapinus)
- ▶ Twee belangrijke vragen: doen we de goede dingen? En doen we ze goed?
- ▶ Bij verdere opschaling de vraag – doorgaan op zelfde weg – andere ingrepen?
- ▶ vanwege urgentie snel doorpakken? Of pas op de plaats?

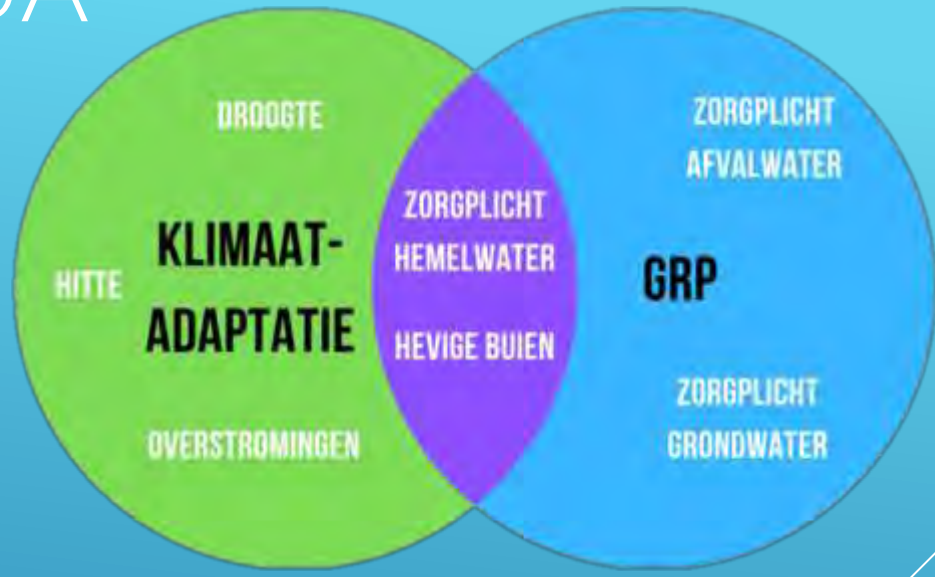

LAPINUS IN PROJECTEN MAASGOUW

SSW, GRP EN UITVOERINGSAGENDA

NR	Naam	Beschrijving
1	Subsidie afkoppelen	We verstrekken subsidie aan eigenaren om het hemelwater van het gemengd riool af te halen en op eigen terrein te infiltreren.
2	Programma afkoppelen	Bij reconstructies passen we de openbare ruimte aan om rekening te houden met meer extreme neerslag, mits doelmatig. Bedrag per jaar tot en met 2027
3	Beleidsbovengrondse maatregelen	We hebben een voorkeur voor het zoeken naar maatregelen in de bovengrondse openbare ruimte. Maatregelen worden doelmatig ondergronds ingepast (op basis van een MKBA).
4	Werkgroep Klimaatadaptatie	We zetten in 2021 een werkgroep klimaatadaptatie op die in nieuwbouwplannen en reconstructies meedenkt over het klimaatadaptief uitvoeren/aanpassen van de openbare ruimte. Bij nieuwe plannen, reconstructies maar ook bij regulier beheer en onderhoud wordt klimaatadaptief denken de leidraad. Zie ook "Tegengaan van verschromping door klimaatverandering". Samenstelling Groen, Stedenbouw, Juridisch, Wegenbeheer en Riolering/Water.
5	Scholen en schoolpleinen worden klimaatproof	Gemeente gaat in gesprek met scholen over hoe het perfecte schoolplein er uitziet. Dit gebruiken we als input voor de inrichting. Een deel van de tegels halen we er uit. Hierbij ondersteunt de gemeente de scholen met menskracht. We planten struiken, bomen en gras. We introduceren natuurlijk spelen middels nog te ontwikkelen lesprogramma's. We leggen veilige waterpartijen aan met een educatief verhaal. Maasgouw heeft 7 scholen, kosten per school €40.000,-
6	Onderzoek wisselwerking drinkwater-klimaatadaptatie-energietransitie	Opzetten onderzoek naar wisselwerking tussen de drinkwaterproductie, klimaatadaptatie en energietransitie taken. We beschermen de drinkwaterproductie in Maasgouw. Hierdoor hebben we wel enkele ruimtelijke beperkingen bij andere taken zoals klimaatadaptatie, en energietransitie.
7	Onderzoek bedreigingen open water	Gemeente vergroot kennis van botulisme, blauwalg en aanverwante zaken door literatuurstudie.

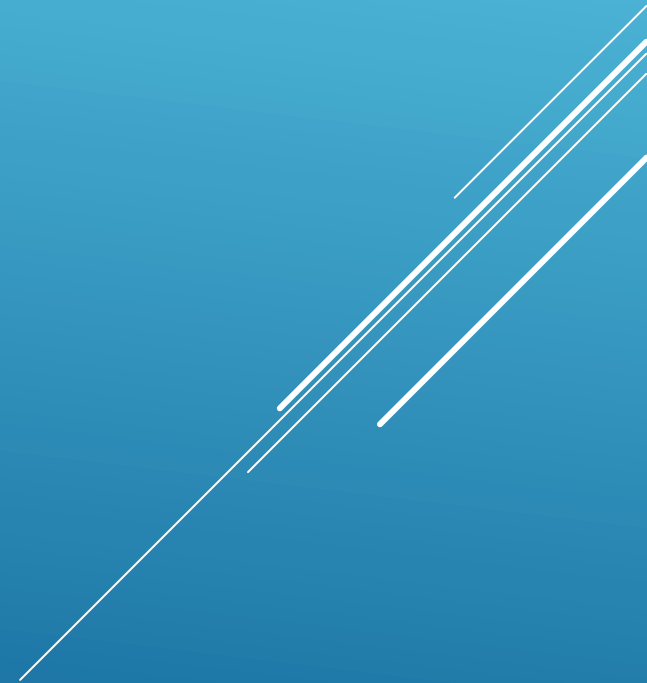

8	Beleidsvoorkomen hittestress bij nieuwbouw	Formuleren gemeentelijke nieuwbouw; toets oriëntatie. Voorbereiding door werkgroep.
9	Bouwverordening klimaatproof	Gemeentelijke klimaateisen bouw vastleggen in Bouwverordening. In de toekomst wordt dit meegenomen in het omgevingsplan.
10	Burgerparticipatie vergroening	We passen meer natuur in in de bestaande gebouwde omgeving. Samen in de tuinen werken met betrekking tot ontstening. Bijvoorbeeld zoals project Ik Groen Het in Landgraaf of het IVN project in Weert. Beschaduwning in tuinen. Klimaatproof gevels door aanplant gepaste struiken en bomen. Grindtuinen vergroenen, bewustwording klimaat en biodiversiteit.
11	Overzicht koelte eilanden	De actie is in kaart te brengen waar in deze gemeente die koelte eilanden liggen en wanneer die toegankelijk zijn.
12	Communicatie project of koppelen aan burgerparticipatie?	Opzetten van een methodiek om kennis over hitte en koelte uit te wisselen. Koelte eiland zijn daarbij de koele(re) verblijfsplekken; plekken doorgaans in de schaduw.
13	Koelre Verbindingsroutes opzetten	Koelre eilanden behouden en uitbreiden. Verbindingsroutes opzetten. Actie Werkgroep klimaatadaptatie.
14	Soortenlijst Klimaatadaptatie	Soortenlijst opstellen met adaptieve flora en fauna soorten. Ook voor gemeentelijke groen en bomen, binnen en buiten de bebouwde kom. Actie Werkgroep klimaatadaptatie.
15	Burgerparticipatie	Activeren van burgerparticipatie; jaarlijks peilen we de stand van zaken door een (korte) vragenlijst over de klimaatthema's via het burgerpanel te verspreiden. Wellicht samenhang met actie 8?

Nr	Kern	Straat	Aard	Maatregel
1	Beegden	Heerstraat Noord	Hydraulisch	Schildmuur met doorlaat
2	Stevensweert	Muncadostraat	Hydraulisch	Rioolvergroting
3	Heel	Daalzicht, Rector Driessenstraat, Mgr. Savelsbergweg	Hydraulisch	Regenwaterafvoer en extra hoofdafvoer gemengd stelsel, Stuwput met doorlaat, Schildmuur
4	Heel	Wilhelminaplein	Milieutechnisch	Aanpassen doorlaat
5	Thorn	Grootheggerlaan	Milieutechnisch	Aanleggen groene buffer KRW
6	Thorn	Notenbeemd	Milieutechnisch	Aanleggen gesloten berging
7	Panheel	Sint Antoniusstraat	Milieutechnisch	Aanleggen open berging
8	Ohé	Burgemeester Minkenberglaan	Milieutechnisch	Verlagen capaciteit gemaal
9	Stevensweert	Maasdijk	Milieutechnisch	Verlagen capaciteit gemaal
10	Brachterbeek	Elzenweg	Hydraulisch	Aanleggen verbindingsriool Aanleg gesloten buffer, vergroten bestaande
11	Wessem	Paardenbeemd en Hofstraat	Milieutechnisch	bergbezingbak, verlengen persleiding en aanbrengen terugslagklep
12	Wessem	Steenstraat	Milieutechnisch	Verplaatsen monding overstort, aanbrengen hoogwater beveiliging

STELLING 2

OM TE KOMEN TOT GOEDE OPLOSSINGEN IS “EEN PAS
OP DE PLAATS” NODIG OM NA TE GAAN OF
OPLOSSINGEN WEL WERKEN

Voorbeeld: de Burgemeester Diepstratenlaan Bakel (tussen de Akkerroosstraat en Bergroosstraat)

PITCH 3: TJEERD DIJKSTRA (GEMERT - BAKEL)

▶ Do's:

- ▶ Dóe het (maatregelen groot én klein)
- ▶ Begin alleen maar doe het samen
- ▶ Zoek een concrete aanleiding
- ▶ Zoek elkaars meerwaarde

▶ Don'ts:

- ▶ Wacht niet op een ander
- ▶ Maak het niet te 'formeel'
- ▶ Integraal in de voorbereiding > dan ben je er nog niet

STELLING 3

HET KAN PAS INTEGRAAL ALS IEDERE DISCIPLINE ZIJN
ZAKEN OP ORDE HEEFT

PITCH 4: LOUIS BROERSMA (HORST AAN DE MAAS)

Horst aan de Maas – casus versnelde afvoer
kassengebied – natuurontwikkeling

PITCH 4: LOUIS BROERSMA (HORST AAN DE MAAS)

Noodzaak berging – → koppelen natuurontwikkeling

- ▶ Geduld - samenwerken
- ▶ Eigen deel voorbereiden – gronden inbrengen in project
- ▶ Financiering samen doen
- ▶ (HadM – SBB – WL – provincie binnen Maasgaard)

STELLING 4

INTEGRALITEIT & MEERDERE KLIMAATDOELEN DIENEN
KOST (VEEL) TIJD, DAT MOET JE ACCEPTEREN!

Do's klimaatadaptatie

- ▶ Maak werk met werk koppel klimaatthema's aan andere onderwerpen (groen, mobiliteit etc)
- ▶ Werk klimaatadaptatie als thema breed uit, zorg voor verbinding met andere beleidsterreinen (en eigenaarschap)
- ▶ “een pas op de plaats maken” helpt bij afweging “doen we de goede dingen? En doen we ze goed?”
- ▶ Dóe het (maatregelen groot én klein)
- ▶ Begin alleen maar doe het samen
- ▶ Zoek een concrete aanleiding
- ▶ Zoek elkaars meerwaarde
- ▶ Heb geduld en werk samen, dan bereik je meer maatschappelijke meerwaarde

Don'ts klimaatadaptatie

- ▶ Wacht niet op een ander
 - ▶ Maak het niet te ‘formeel’
 - ▶ Integraal in de voorbereiding > dan ben je er nog niet
 - ▶ Geduld is goed, maar wacht niet tot je alles weet
 - ▶ Geen fouten durven maken, leer er van en ontwikkel door
-

▶ Hartelijk dank voor het kijken de “Do's en don'ts” zijn terug te zien op www.waternetwerk.nl

Ben je nog geen KNW lid, kijk voor de voordelen op www.waternetwerk.nl

Dit webinar is mede mogelijk gemaakt door:
KNW Themagroep Water en Ruimte